

TSL Notat 1/2024

19. juli 2024

**Redegjørelse fra Helge Rønning og Tore Slaatta om
Vista Analyses utredning om *Avanseregulering i bokbransjen*.**

Som lesere av rapporten om avanseregulering vil oppdage både i forordet og innledningene til de siste kapitlene, har vi som medforfattere av rapporten og delansvarlige for sentrale empiriske bidrag, valgt å reservere oss mot de konkluderende anbefalingene i rapporten.

Vår reservasjon gjelder spesielt den delegering som er foreslått til partene i bransjen, og som særlig bygger på delkapittel 8.1. og 9.1 og leder fram til det anbefalte reguleringsalternativet i delkapittel 10 i Vistas rapport. Vi mener den delegeringen som her foreslås er for inngripende, og vi tror ikke den vil være en god løsning for bransjen. Anbefalingen er hovedsakelig gitt på et økonomisk, teoretisk grunnlag, og dens litteraturpolitiske konsekvenser er ikke tilstrekkelig utredet.

En påstand om at utredningens empiriske grunnlag ikke gir grunnlag for å fastsette maksimum- og minimumssatser *nøyaktig*, har i våre øyne ledet utredningen i feil spor. Rapportens konklusjon og primære anbefaling er at siden man ikke kan det, bør fastsetting av satsene overlates til partene. Om partene ønsker det, kan de dermed også avskaffes. Vi mener dette resonnementet bygger på en for snever forståelse av hva som er empiri i utredningen. Og det leder til en anbefaling som ikke gir et fullgodt svar på utredningens opprinnelige oppdrag.

Stortinget tok en pragmatisk tilnærming da bokloven ble vedtatt, og påla departementet at en utreder skulle "avstemme" overfor bransjens aktører og foreslå satser som "tilsvarte dagens praksis". TSL Analytics har derfor i sine bidrag til utredningen lagt vekt på å dokumentere et nyansert bilde av dagens praksis. Gjennom intervjuer med partene og analyse av høringsuttalelser har vi fått et godt bilde av aktørenes ulike interesser. I tillegg til har vi kartlagt hvordan innkjøpsrabatter reguleres i andre europeiske land med boklover. Som litteraturpolitiske forskere, med større blikk for kvalitativ empiri, mener vi utredningen kunne hatt mer konkrete og konstruktive forslag til modeller med maksimum- og minimumssatser.

Med Vistas primære anbefaling til departementet, overlates oppdraget med å sette maksimum- og minimumssatser til en bransje som lenge har vært splittet og ute av stand til å enes. Muligheten vi hadde til å finne og utvikle pragmatiske kompromisser, ble i våre øyne ikke tilstrekkelig utredet.

Vi vil likevel takke Vista Analyse for oppdraget som underleverandør til rapporten. Vi har fulgt utredningsprosessen fra start til slutt, og har deltatt aktivt i et faglig stimulerende samarbeid. Den faglige uenigheten oppsto først i den avsluttende fasen. Vi står derfor solidarisk bak analysene av det empiriske grunnlaget i rapporten og de grunnmodellene vi har vært med å utarbeide. Men anbefalingen burde vært annerledes. I større grad enn konklusjonen tilsier, mener vi uansett at de empiriske redegjørelsene i rapporten gir et godt grunnlag for departementets videre arbeid med forskriften.

Helge Rønning
helge.ronning@media.uio.no

Tore Slaatta
tore@tslanalytics.com